

Inatsisartut suleriaasianni § 33 naapertorlugu aalajangiiffigisassatut siunnersuut manna Naalakkersuisunit saqqummiunneqarpoq:

Kalaallit Nunaanni pinerluttulerinermi inatsisip allanngortinneqarnissaanut inatsimmut missingiutip (akuersissuteqaqqaarnissamik tunngavilimmik pinngitsaaliilluni atoqatiginninneq pillugu aalajangersagaq) Kalaallit Nunaanni Namminersorlutik Oqartussanit akuersissuteqarnissaa pillugu Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut

(Aatsitassanut Inatsisillu Atuutsinneqarnerannut Naalakkersuisoq)

Tunngavilersuineq

Inatsisissatut siunnersuut suliarineqarpoq Naalakkersuisut Namminersorlutillu Oqartussat Kalaallit Nunaanni akisussaaffeqarfiit ineriartortinnerinut suliaqarnermut atatillugu. Tamatumunnga atatillugu Naalakkersuisut kissaatigisimavaat, akuersineq qiteralugu pinngitsaaliilluni atoqateqarnermut aaliangersakkamik atuuttussanngortitsisoqassasoq.

Inatsisissatut siunnersuummi siunertaavoq, pinngitsaaliilluni atoqateqarnermut atatillugu pinerlunnermut inatsimmut aaliangersaasiisoqassasoq siammasinnerusumik atorqearsinnaasumik. Tamannalu tunngavigalugu siunnersuutigineqarpoq pinerlunnermut inatsisip § 77-iat nutaamik oqaasertaliunneqassasoq aaliangersakkami ilaalersillugu atoqateqarnek allatulluunniit kinguaassiuutitigut atoqateqarnek inummik, taamatut pisoqarnissamik akuersisimanngitsumik.

Akuersineq immineq kajumissutsimik tunniunneqassaaq tassani ersersinneqarluni pisoq pineqartumit immineq peqataaffigiumaneqartoq, aallaavigalugit pisup tunuliaqutai ingerlanerilu.

Pinngitsaaliillunimi atoqateqarnek immineq tassaannqilaq pinngitsaaliineq imal. piumannginnermik piumasaqarnissaaq. Killormulli apeqqutaasoq tassaavoq atoqatigiinneq/ilaqarnek immineq piumasamik akuerisamillu pinersoq. Atoqatigiittut marluullutik akuerinnissapput, tamannalu atuutissaaq atoqatigiinneq tamakkiisumik ingerlatillugu. Taamaanngippammi pinngitsaaliilluni atoqateqarnerussaaq, aamma apparit akornanni.

Akuersineq oqaasinngorlugu iliuseqarnikkulluunniit takutinneqarsinnaavoq. Tamannalu pillugu toqqaannartumik allatulluunniit takutinneqarnissaa piumasarineqannqilaq. Pinngitsaaliillunilu atoqateqarnek pillugu aaliangersakkami qanoq iluseqartitsinissaaq tamakkiisumik nalilersuineri naqitanngorluguluunniit pissasutut malitassiugaannqilaq.

Atoqatigiinnermummi atatillugu akuersineq assigiinngitsumik takutinneqarsinnaavoq assigiinngitsunillu iluseqarsinnaalluni.

Tungaviatigut inuk atoqateqarnissamik akuersisoq pineqartillugu naatsorsuutigisariaqarpoq sunngilluinnarluni uninngaannarsimassanngitsoq kisiannili pisumi arlaatigut peqataanermik soqutiginninnermillu takutitsissasoq.

Iliuutsit atoqatigiinnissamut allatulluunniit peqatigiinnissamut akuersinermik takutitsissutaasinnaasut, soorlu kuninnerusinnaapput, attuinnerusinnaallutik, nuannisarnermik nipiliornerusinnaallutik arlaatigulluunniit aalanikkut takutitsinerusinnaallutik, soorlu aapparisaq saatiterlugu, atisat immineq piaarlugit, asaqatigiinnermi timimik aalatitsinerit allatulluunniit iliornerit atorlugit.

Takorloorneqarpoq inuk pinngitsaalineqartoq eqqarsaatiginngisaminik erserpalussinnaasoq, akiuinani qerisutut ililluni. Taamaattut ersersinnaapput inuup oqalussinnaajunnaartutut nikissinnaajunnaartutullu pissuseqalerneratigut, aammali takuneqarsinnaasarpog pineqartoq imatut ersiortigisinnaasartoq, timini allaat atorsinnaajunnaavittarlugu (soorlu saatersinnaanani, atoqatigiinneq pitinnagu pineranilu taamaaliornissamik qinnuvigineqaralaruniluunniit aalasinnaanani, piaarinerunngitsumik ersinerulli pilersitaanik issorarluni. Tamannalu takuneqarsinnaavoq atoqatigiinneq aallartinngitsorluunniit pineraniluunniit. Taamatut inuup inissinnerani, tassalu qerisutut ilinera, akuersinertut imal. piaaraluni pinertut ilionertulluunniit paasineqassanngilaq, kisianni tassami ersinermi pisuugami. Taamaattoqartillugu akuersisoqanngisaannarpoq.

Qulaani taakkartorneqartut qimakkutsigit, pisuni atoqatiginiarneqartoq iliuuseerulluinnartarpoq, akuerinninnertut akuersinnginnertulluunniit paatsoorneqarsinnaasumik.

Pisut pinerini, atoqatigiinnermi arlaasup peqataanngilluinnarnera isumaqarnarpoq taava taanna atoqatigiinnissamut akuersisimanngitsoq, taamaattumik taamatut pisumi atoqatigiinnissamik allatulluunniit kinguaassiuutitigut atoqatiginninnissamik kissaateqartuusoq, iliuuseqartariaqartussaavoq isumannaarumallugu, atoqatiginiagaq akuersaarinninnersoq. Kisianni aamma pisumi aappaasumit peqataanngivittoqartillugu qanorpiaq ingerlasoqarnera nalilersorneqartussaavoq paasiniarlugu atoqatigiinneq akuerinninnermik tungaveqarluni pisimanersoq.

Aamma taaneqartutut pisumi peqataanngilluinnartoqartillugu – tungaviummik tamakkiisumillu naliliinnermi akuerinninnermik tunuliaquteqartoqarsinnaavoq. Tassani naliliinnermi ilaasinnaavoq, siornatigut pineqartut akuersineq tunuliaqutaralugu atoqatigiissimanersut, tamannalu pisimasoq nalilersuinnermi maanna pineqartutut, tassa qunusaarinertaqanngitsumik assingusumilluunniit tungaveqarsimanngitsoq, apeqquataasullu illuatungerivaa pineqartut siusinnerusukkut atoqatigiissimannginnerat.

Tunnngaviatigulli isumaqarnarsinnaavoq, inuup atoqatigiinnissamut allatulluunniit peqatigiinnissamut akuerinnissimasup akuliusimasutut tunniusimalluni susimanngilluinnarsimasinnaanera, naatsorsuutigisariaqarsorinarlunili arlaatigut pisumi aamma soqutiginnippaluttumik peqataasimanissaa.

Pisuni akuerinninneq arlaatigut malunnarsimatillugu, kisiannili kingorna pisup ingerlanerani aapparisaq soqutiginnippalunnngilluinnalersillugu, taava akuersisimanera apeqquuserneqarsinnaalissaaq, soorlu akuersisimaneq kinguaassiutitiguinnaq pissasoq, itikkoorinnittoqarnani imal. angutip kinguaassiutaanik milunnissaq kisimi akuerinartinneqqarsimasinnaalluni, tassa kinguaassiutitigut atoqatigiinnertaqannngitsumik, taava aamma tamatumani qanorpiaq akuersaarinninnerup tunngaveqarsimanera nalilersugassaassaaq. Taamaattumik taamaattuni nalilersuinerni qulaani assersuutigineqartut ilanngunneqartussaassapput.

Arlaatigut atoqateqarnissamik akuersinerni apeqqutaapput, atoqatigiinniffigineqartoq immineq piunassutsiminik tamatumunnga akuersinersoq. Aaliangiisussarlu taassaavoq, inuk pineqartoq periarfissaqartinneqarsimanersoq, atoqatigiinnermi assingusumilluunniit pisussami peqataajumanersoq.

Tamatumunnga atatillugu naqissuserneqassaaq, akuersisimanerup nalilerniarnerani atoqatigiinniffigineqarsimasup pisumi qanoq pissuseqarsimanera aaliangiisuummat. Tiingarpalaartumik pissusilersorneq, unnukkut siusinnerusukkut kunissuussimaneq imal. angerlaanneqarsimaneq immineq atoqatigiinnissamut akuersinertut isumaqarfigineqarsinnaanngillat.

Atoqatigiinnermik akuersineq pisup ingerlanera tamaat ingerlassaaq. Akuersineq atoqatigiinneq tamaat pitillugu ingerlassaaq. Atoqatigiinnermi allatulluunniit peqatigiinnermi akuersisimaneq, imaanngilaq kingusinnerusukkut pisup ingerlanerani allanngortinneqarsinnaanngitsoq.

Akuersaarinninneq – minnerunngitsumik eqqartuussivikkoortitsinermi isumannaatsumik nalilersuisinnaanissaaq eqqarsaatigalugu – allanik akuliusuinani tamakkiisumilli nalilerneqassaaq aallaavigalugit peqataasup qanoq peqataasimaneranik paasissutissat, ilanngullugit oqaatsit atorneqarsimasut iliuuserisimasallu – aallaaviginagit inuup eqqarsaatimini isumai soorlu Taamatut pisoqarnerata kingunerisaannik inuup eqqarsaatimini peqatigiinnerup pinissaanik kissaateqarsimannginnera, taamaakkaluartorli peqataalluni, taamaattorlu akuersisimanertut nalilerneqassaaq.

Eqqartuussivik tassaavoq pisumut attuumassuteqartut tamaasa aallaavigalugit pineqartumi akuersaarinnittoqarsimanersoq aalajangiisuussusaaq.

Missingiummut Naalackersuisut oqaaseqaataat

Inatsisit atuutsinneqarnerannut suliassaqaarfimmik pitsaanerulersitsinissamik Naalackersuisut kissaateqarnerat tunngavigalugu inatsisissatut siunnersuut manna saqqummiunneqarpoq, taamaalilluni suliassaqaarfik sunniuteqarluartuuniassamat ullutsinnullu naleqquttuulluni, taamaalillunilu innuttaasut kissaataannut naapertuilluartumillu pineqarnermik misiginerannut pitsaasumik naapertuunniassamat.

Taamaattumik ukioq kingulleq maajimi, pinerluttulerinermilu inatsimmi akuersissuteqaqqaarnissamik tunngavilimmik pinngitsaaliilluni aalajangersakkamik, qallunaat pillaasarnermik inatsisaanni aalajangersakkami 1. januar 2021-imi atuutilersumi aalajangersakkap assinganik, atuutilersitsisoqarnissaa pillugu noqqaassumik Naalackersuisut Inatsiseqarnermut ministereqaarfimmut saaffiginnissimapput.

Pinngitsaaliineq tassaavoq inunnut navianaatilimmik pinerluuteqarnerit ilungersunarnerpaat ilaat, aamma taamaaliornerup kinguaassiutitigut nammineq aalajangiisinnaatitaanerup peqqarniitsumik innarlerneqarneranik kinguneqartarpoq. Inuk kinaluunniit timimi aalajangiiffiginissaanut kiffaangissuseqarpoq pisinnaatitaallunilu. Taamaammat aalajangersakkap atuutilersinneqarnerani, kinguaassiutitigut iliuseqarnerni tamani illuatungeriit tamarmik kissaataannik tunngaveqarnissap kalerrisaarutiginnissaa pingaaruteqarluinnarpoq. Allatut oqaatigalugu taakku nammineq kajumissusertik tunngavigalugu taamaaliorisimassapput. Taamaattoqanngippat pinngitsaaliinerussaaq.

Taamaammat aalajangersakkamik, akuersissuteqaqqaarani kujanninnermik pinngitsaaliininngortitsisumik atuutilersitsineq, politiinit, unnerluussisussaataitaasunit eqqartuussivinniillu pinngitsaaliinermik suliat qanoq nalilerneqartarnerannut sularineqartarnerannullu taamaallaat kinguneqarnaviannigilaq. Inuiaqatigiinnili aamma isummat allanngortinnissaannut ilapittuutaassaaq, taamaattoqarneralu neriuginartumik inuit allat killiliussaannik ataqqinnissap ukkatarineqarnerulerneranik kinguneqassaaq, aamma piffissaq ungasinnerusooq isigalugu killissanik taakkuninnga qaangiisartut ikiliartornerannik kinguneqassalluni.

Pisortanut aningaasaqarnikkut allaffissornikkullu kingunerisassat

Soqanngilaq.

Aningaasaqarnikkut allaffissornikkullu namminersorlutik inuussutissarsiutilinnut kingunerisassat

Inatsisissatut siunnersuut atortuulersinneqarpat, paasititsiniaanermut atatillugu aningaasartuuteqartoqassappat, aningaasartuuteqartoqassaaq.

Innuttaasunut aningaasaqarnikkut allaffissornikkullu kingunerisassat

Soqanngilaq.

Tusarniaaneq

Tusarniaaneq Inatsiseqarnermut ministereqarfiup ingerlassimavaa, tassanilu Kalaallit Nunaanni oqartussaasut attuumassuteqartut ilanngunneqarsimapput. Siunnersuut 2022-imi 11. maajimiit 8. junimut tusarniutigineqarsimavoq.

Ilanngussat:

1. Kalaallit Nunaanni pinerluttulerinermi inatsisip allanngortinneqarneranik inatsit (akuersissuteqaqqaarnissamik tunngavilimmik pinngitsaaliilluni atoqatiginninneq pillugu aalajangersagaq) pillugu eqikkaaneq.
2. Kalaallit Nunaanni pinerluttulerinermi inatsisip allanngortinneqarneranik inatsit (akuersissuteqaqqaarnissamik tunngavilimmik pinngitsaaliilluni atoqatiginninneq pillugu aalajangersagaq)
3. Tusarniaanermut nalunaarsuutit oqaasertalersukkat